

Brüssel, 2.4.2019
COM(2019) 165 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega täiendatakse Doha arengukava läbirääkimiste juhiseid seoses mõnepoolsete
läbirääkimistega e-kaubanduse eeskirjade ja kohustuste üle**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) üheteistkümnendal ministrite konverentsil 13. detsembril 2017 võtsid 70 WTO liiget vastu ühisavalduse e-kaubanduse kohta,¹ et alustada ettevalmistavat tööd e-kaubanduse kaubandusega seotud aspekte käsitlevate tulevaste WTO läbirääkimiste jaoks.

Euroopa Liit (EL) toetas jõuliselt 2018. aastal WTO raames toimunud uurimistööd. Uurimistöö oli läbipaistev ja avatud kõigile WTO liikmetele ning selle käigus arutati kõiki e-kaubanduse kaubandusega seotud aspekte, mille osalevad liikmed tõstatasid.

Pärast ettevalmistava töö edukat lõpetamist 2018. aasta detsembris kinnitasid 76 WTO liiget, sealhulgas Euroopa Liit, 25. jaanuaril 2019 oma kavatsust alustada WTO läbirääkimisi e-kaubanduse kaubandusega seotud aspektide üle². Osalevad liikmed on kinnitanud, et nad püüavad saavutada kõrgetasemelist tulemust, mis põhineb olemasolevatel WTO lepingutel ja raamistikel ning milles osalevad võimalikult paljud WTO liikmed. Nad tunnistasid liikmete, sealhulgas arenguriikide ja vähim arenenud riikide, samuti mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ainulaadseid võimalusi ja väljakutseid seoses e-kaubandusega ning lubasid neid arvesse võtta. Lõpetuseks kinnitasid nad oma kavatsust jätkuvalt julgustada kõikide WTO liikmete osalemist, et veelgi suurendada e-kaubandusest tulenevat kasu ettevõtjatele, tarbijatele ja maailmamajandusele.

Seetõttu peaksid e-kaubandust käsitlevad läbirääkimised toimuma mõnepoolses WTO raamistikus ning jääma läbipaistvaks ja avatuks kõigile WTO liikmele, kes otsustavad ühineda. Osalevad liikmed võivad esitada mis tahes ettepaneku e-kaubanduse kaubandusega seotud aspektide valdkonnas WTO läbirääkimiste alguses või hilisemas etapis.

Komisjon sai nõukogult Doha arengukava raames loa pidada WTOs läbirääkimisi muu hulgas teenuskaubanduse ja kaubanduse hõlbustamise ning kaubanduseeskirjade järkjärgulise liberaliseerimise üle³. Arvestades, et e-kaubandus moodustab teenuste ja kaupadega kauplemise lahutamatu osa,⁴ kuuluvad uued WTO läbirääkimised e-kaubanduse kaubandusega seotud aspektide üle olemasoleva loa alla, sest läbirääkimised e-kaubanduse üle kuuluvad teenuskaubanduse, kaubanduse hõlbustamise ja kaubanduseeskirjade järkjärgulise liberaliseerimise valdkonda⁵. Seetõttu ei ole vaja uut nõukogu otsust, millega antakse luba alustada läbirääkimisi vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 3.

Vaatamata sellele, et e-kaubandus ei ole WTO päevakorras uus küsimus,⁶ võivad mõnepoolsed läbirääkimised e-kaubanduse kaubandusega seotud aspektide üle olla

¹ WT/MIN(17)/60

² WT/L/1056

³ Nõukogu 25. oktoobri 1999 kuni 10. märtsi 2008. aasta järeldused moodustavad Doha arengukava loa 25. septembri 1998. aasta tööprogrammis on sätestatud, et e-kaubanduse all mõistetakse kaupade või teenuste tootmist, turustamist, turundamist, müüki või tarnimist elektrooniliste vahendite abil.

⁵ Eelkõige viidatakse nõukogu järeldustele järgmistel kuupäevadel: 25. oktoober 1999, 21. november 2001, 21. juuli 2003 (milles konkreetselt nähakse ette, et ministrite deklaratsioonid Singapuris ja Dohas ning nendega seotud tekstid, mis võeti vastu Dohas, ning nõukogu varasemad järeldused moodustavad liidu seisukoha aluse Doha arengukava läbirääkimistel), 5. detsember 2003, 6. oktoober 2004, 19. juuli 2005, 18. oktoober 2005, 21. november 2005, 12. juuni 2006 ja 10. märts 2008.

⁶ WTO e-kaubanduse tööprogramm käivitati 1998. aastal.

laiaulatuslikud ning käsitleda mitmeid teemasid, mille kohta ELil on oma õigusaktid, ja konkreetseid probleeme, eelkõige seoses piiriüleste andmevoogude ja audiovisuaalteenustega, ning konkreetseid prioriteete. Sellest tulenevalt soovib komisjon nõukogul läbirääkimiste täpsemaks määratlemiseks võtta vastu WTO e-kaubanduse alaseid läbirääkimisi käsitlevad läbirääkimissuunised.

Kavandatavate läbirääkimisjuhiste eesmärk on tagada, et EL saaks pidada läbirääkimisi osalevate WTO liikmete poolt läbirääkimiste käigus esitatava e-kaubanduse mis tahes kaubandusliku aspekti üle, järgides täielikult *acquis*'d, sealhulgas isikuandmete kaitse raamistikku, ning ELi poliitilisi valikuid kaubandusläbirääkimistes.

ELi jaoks on läbirääkimiste eesmärk tõhustada ülemaailmset e-kaubandust, hõlbustada ettevõtjate, sealhulgas mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tegevust, suurendada tarbijate usaldust internetikeskkonna vastu ning luua uusi kaasava majanduskasvu ja arengu edendamise võimalusi. Selleks et saavutada kõrgetasemeline tulemus võimalikult suure hulga WTO liikmete osavõtul, peaksid eeskirjad ja kohustused tagama liikmetele piisava paindlikkuse.

WTO e-kaubanduse läbirääkimiste kõige tõenäolisem tulemus on WTO eeskirjade kogum, mille liikmed saavad hiljem ja ühepoolset siduda oma olemasolevate kohustustega WTOs.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Eesmärgid on kooskõlas Euroopa Liidu lepinguga, milles on sätestatud, et Euroopa Liidul tuleks ergutada kõikide riikide integreerimist maailmamajandusse, muuhulgas rahvusvahelise kaubanduse tõkete järkjärgulise kaotamise kaudu⁷.

28.–29. juunil 2018 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel volitati komisjoni jätkama WTO ajakohastamist, et saavutada järgmised eesmärgid: 1) muuta WTO asjakohasemaks ja muutuva maailmaga kohanemisvõimelisemaks ning 2) tõhustada WTO toimimist. WTO eeskirjade koostamise ajakohastamine, mis on e-kaubanduse üle peetavate läbirääkimiste üks peamisi eesmärke, moodustab selle protsessi keske samba.

Komisjon esitas 18. septembril 2018 kontseptsioonidokumendi⁸ WTO kaasajastamise kohta. Pidades silmas WTO eeskirjade koostamise funktsiooni tugevdamist, rõhutas komisjon muu hulgas vajadust, et WTO tegeleks digitaalkaubanduse tõketega. Komisjon toonitas, et „[...] digitaalkaubandust hõlmavate põhimõtete kehtestamine on oluline selleks, et kõrvaldada elektroonilisel teel toimuva kaubanduse tõkked, luua ettevõtjate jaoks õiguskindlus ning tagada tarbijatele turvaline veebikeskkond. [...] uued põhimõtted ei peaks hõlmama mitte ainult teenuskaubandust, vaid kõiki majandussektoreid.“

EL esitab oma vabakaubandusläbirääkimiste käigus süsteemselt ambitsioonikaid reguleerimispõhimõtteid nii telekommunikatsiooniteenuste kui ka e-kaubanduse kohta. Läbirääkimisjuhistega, mis esitatakse WTO e-kaubanduse läbirääkimisteks, järgitakse sama lähenemisviisi, mida EL järgib oma vabakaubanduslepingutes (lisa punktid 10–12).

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

ELi poolt kahepoolsete läbirääkimiste käigus välja pakutud põhimõtted ning need, mida EL WTO raames võib välja pakkuda, tuginevad täielikult ELi siseturгу käsitlevatele

⁷ Euroopa Liidu lepingu artikli 21 lõike 2 punkt e.

⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157331.pdf

õigusaktidele e-kaubanduse ja telekommunikatsiooniteenuste valdkonnas ning on nendega täielikus kooskõlas.

Kavandatavates läbirääkimisjuhistes kinnitatakse, et kõik eeskirjad või kohustused, milles EL kokku lepib, peaksid olema kooskõlas ELi õigusraamistikuga (lisa punkt 9).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõigetega 3 ja 4.

Vastavalt artikli 207 lõikele 3 annab komisjon nõukogule soovitusi, kui ühise kaubanduspoliitikaga seotud lepingute üle peetakse läbirääkimisi. Komisjon peab kõnealuseid läbirääkimisi, konsulteerides erikomiteega, mille nõukogu määrab selle ülesande täitmisel komisjoni abistama, ning niisuguste juhiste raames, mida nõukogu peab vajalikuks komiteele anda.

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 3 on sätestatud, et komisjon esitab soovitusel nõukogule. Nõukogul on õigus võtta vastu otsuseid, millega antakse luba alustada läbirääkimisi, ning vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 4 võib nõukogu anda läbirääkijale juhiseid ja määrata erikomitee, kellega konsulteerides tuleb läbirääkimisi pidada.

Mis puutub WTO läbirääkimistesse e-kaubanduse üle, siis on nõukogu juba andnud loa läbirääkimiste alustamiseks ja esitanud komisjonile juhiseid teenuskaubanduse ja kaubanduse hõlbustamise ning WTO kaubanduseeskirjade järkjärgulise liberaliseerimise kohta, mis hõlmab e-kaubanduse kaubandusega seotud eeskirju ja kohustusi (vt 1. jagu). Läbirääkimiste täpsemaks määratlemiseks on siiski vaja vastu võtta täiendavad läbirääkimisjuhised. Sellest tulenevalt soovib komisjon nõukogul võtta vastu otsus vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõikele 3 ja lõike 4 esimesele lõigule koostoimes artikli 218 lõigetega 3 ja 4.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ühine kaubanduspoliitika kuulub ELi ainupädevusse vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 3. Seega subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata (ELi lepingu artikli 5 lõige 3).

• Proportsionaalsus

. Komisjoni soovitus on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

• Vahendi valik

Euroopa Liidu Nõukogu otsus, milles käsitletakse läbirääkimisjuhiseid e-kaubanduse kaubandusega seotud aspektide kohta, et täiendada komisjonile Doha arengukava kohta antud juhiseid.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Avalikku konsultatsiooni ei ole läbi viidud, kuna WTO läbirääkimiste sisulised elemendid ei ole veel teada.

Komisjon konsulteerib korrapäraselt sidusrühmadega, muu hulgas kaubanduslepingute teemalise eksperdirühma⁹ ja kodanikuühiskonna dialoogi¹⁰ esindajatega.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõju hindamine**

Käesolevas etapis ei ole mõju hindamine vajalik, kuna WTO e-kaubanduse alaseid läbirääkimisi peetakse komisjonile nõukogu poolt WTO läbirääkimisteks antud kehtivate volituste alusel (vt 1. jagu). Läbirääkimiste sisu ei kujuta endast uut poliitikavaldkonda; tegemist on aastaid kestnud WTO läbirääkimiste jätkamisega.

- (a) Lisaks on oluline, et EL liiguks kiiresti edasi ja osaleks juba läbirääkimiste varastes etappides.
- (b) WTOs peetud mõnepoolsetest läbirääkimistest tuleneda võivate uute eeskirjade ja kohustuste mõju ei ole võimalik eelnevalt kindlaks teha. Esiteks seetõttu, et osalevad WTO liikmed ei ole veel esitanud läbirääkimiste ettepanekuid. Teiseks ei ole teada, millised liikmed võtavad endale kohustusi seoses kõigi või mõnede uute WTO eeskirjade ja kohustustega.

Mõju hindamise vajadust hinnatakse uuesti WTO läbirääkimiste lõppedes.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Algatus järgib täielikult Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eelkõige isikuandmete kaitset käsitlevat artiklit 8.

4. MÕJU EELARVELE

Algatus ei mõjuta eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ei kohaldata.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

⁹ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹⁰ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ei kohaldata.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega täiendatakse Doha arengukava läbirääkimiste juhiseid seoses mõnepoolsete läbirääkimistega e-kaubanduse eeskirjade ja kohustuste üle

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ja lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõigete 3 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

ning arvestades järgmist:

- (1) Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) üheteistkümnendal ministrite konverentsil 13. detsembril 2017 võtsid 70 WTO liiget vastu ühisavalduse e-kaubanduse kohta,¹¹ et alustada ettevalmistavat tööd e-kaubanduse kaubandusega seotud aspekte käsitlevate tulevaste WTO läbirääkimiste jaoks.
- (2) 25. jaanuaril 2019 kinnitasid 76 WTO liiget oma kavatsust alustada WTO läbirääkimisi e-kaubanduse kaubandusega seotud aspektide üle¹².
- (3) Doha arengukava raames andis nõukogu loa alustada läbirääkimisi Maailma Kaubandusorganisatsioonis ja esitas komisjonile juhised, muu hulgas teenuskaubanduse, kaubanduse hõlbustamise ja kaubanduseeskirjade järkjärgulise liberaliseerimise kohta.
- (4) Täiendavate läbirääkimisjuhiste vastuvõtmine on vajalik selleks, et muuta liidu seisukoht WTO läbirääkimistel e-kaubanduse kaubandusega seotud aspektide üle selgemaks.
- (5) Artikli 218 lõike 4 kohaselt peaks komitee, kellega läbirääkimiste käigus tuleb konsulteerida, olema jätkuvalt kaubanduspoliitika komitee,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjonile Doha arengukava üle peetavateks läbirääkimisteks antud juhiseid täiendatakse läbirääkimisjuhistega mõnepoolseteks läbirääkimisteks e-kaubanduse eeskirjade ja kohustuste üle, mis on esitatud lisas.

¹¹ WT/MIN(17)/60

¹² WT/L/1056

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*